

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא ק"ח
הדף היומי בהלכה: סימן קפ"ט מתחילת הסימן עד סעיף ב'
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק כ' מ'יש אומרים' עד 'ודע עוד דכל עיקר'

לוח
לימוד
יומי

בראשות גדולי ישראל

אלפים התכנסו במוצאי שבת למעמד המרכזי של הוועידה העולמית של 'דרשו' בקונטיקט, ארה"ב

בדבריו כי בימים אלו יש צורך להעמיד רבנים רבים, שידעו לברר הלכה לאמיתה ולהשיב על השאלות הרבות המתעוררות הן בשל השינויים בעולם הטכנולוגיה המצריכים התייחסות הלכתית, והן בשל ההתמודדות עם אתגרי הזמן והשעה שמעמידים עולם התורה בפני הצורך להעמיד יותר ויותר רבנים ואברכים תלמידי חכמים שקנו קניינים בהלכה עיונית ומעשית.

בימים האחרונים התקיימו במסגרת הוועידה העולמית שורה של דיונים ופאנלים נוספים בהם נטלו חלק ראשי התוכניות השונות של 'דרשו', רבנים ידועי שם המלווים את פעילות הארגון ועוד. במסגרת מפגשים אלו דנו המשתתפים בדרכים להרחבת והעמקת הפעילות של 'דרשו' ברחבי העולם היהודי, תוך סיכום עשרים שנות פעילות, תוך המשך שאיפה וחתרה להעצמת הפעילות, ריבוי לימוד התורה בעם ישראל, להגדיל תורה ולהאדירה.

הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא."

חברי המשלחת פקדו גם את מעונו של ראש ישיבת קמניץ הגאון הגדול רבי יצחק שיינר שליט"א, שהאציל מברכותיו על הארגון ועל העומדים בראשו, והפליג בגודל חשיבות מעלת פעולותיו הכבירות של הארגון: "ניכר בפעילות 'דרשו' שהיא נעשית מתוך רצון ותשוקה להרבות עוד ועוד תורה. הקב"ה יעזור שנזכה ללמוד ממעשיו הגדולים ונהיה כולנו אוהבי ה' ואוהבי תורה, וע"י שנרבה תורה ולומדי תורה נזכה לגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

ביום רביעי בשבוע שעבר התקיים דיון מיוחד במסגרת הוועידה העולמית, בו נטלו חלק משתתפים נבחרים מתוכנית 'קניין הלכה' של 'דרשו' בארה"ב, בראשות הגאון רבי יחיאל מיכל שטיינמץ שליט"א דומ"ץ סקווירא בבורו פארק. הגרי"מ שטיינמץ הדגיש

אלפי יהודים מכל רחבי ארה"ב התכנסו אמש במוצאי שבת קודש למעמד המרכזי שנעל את הוועידה העולמית של 'דרשו' במלון 'קראון פלאזה', בסטמפורד שבקונטיקט, ארה"ב, בראשות גדולי ישראל וחברי מועצת גדולי התורה דאמריקה, ובראשות אורח הכבוד ראש ישיבת פוניבז' הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי חבר מועצת הנשיאות של הדף היומי בהלכה, ראשי ישיבות, רבנים, מגידי שיעור בתוכניות 'דרשו' והנהלות 'דרשו' מכ-20 מדינות הפזורות על פני חמש יבשות ברחבי העולם.

חברי משלחת 'דרשו' בארה"ק נכנסו למעונו של כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א שאמר כי "נחוץ מאד לעורר ולהשפיע אודות לימוד ההלכה. רצון השי"ת הוא שכל יהודי ידע את ההלכות המעשיות כראוי, שיוכל לקיים תורה ומצוות כהלכתן. כל יהודי צריך לקבוע זמן ללימוד הלכה בכל יום, וכל השונה

מה מקור הנוסח של הברכה הרביעית בברכת המזון?

חמשים ושתים שנה לאחר חורבן בית שני, נחרבה העיר ביתר ונהרגו בה רבבות מישראל. במשך מספר שנים סירבה מלכות רומי לאפשר את קבורתם וגופותיהם היו מוטלות בבזיון רב. ביום שבו ניתנה רשות לקבורם, תיקנו חכמים שבאותו הדור ברכה: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם הטוב והמטיב לכל", והיינו, הטוב - על שלא הסריחו, והמטיב - על שניתנו לקבורה; והסמיכו את הברכה לברכה השלישית של ברכת המזון - שבה נזכרים בנין ירושלים ושיבת מלכות בית דוד למקומה - משום "שבאותה שעה שחרבה ביתר נגדעה קרן ישראל, ואינה עתידה לחזור עד שיבוא בן דוד". ותיקנו לברך ברכה זו בברכת המזון, ולא בסמוך לברכות 'בונה ירושלים' ו'את צמח דוד' שבתפילת 'שמונה עשרה', כדי להורות לנו שאפילו בשעת כעסו אין הקב"ה עוזב את ישראל, ועושה להם נסים נפלאות, ועל כן לא ידאג האדם שמא יחסר לחמו. [שו"ע א, ומשנ"ב ד; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

מדוע אומרים בברכה הרביעית שלוש 'מלכויות' 'הטבות' ו'גמולות'?

לאחר שנתקן הנוסח הקצר לברכה הרביעית שבברכת המזון, כנ"ל, תיקנו חכמים להוסיף ולהזכיר בה שתי 'מלכויות' נוספות מלבד "מלך העולם" שבתחילת הברכה: "מלכנו... המלך...". שלוש 'מלכויות' אלו הן: אחת לברכה זו עצמה; אחת כנגד הברכה השלישית - 'בונה ירושלים' - שזכרה בה מלכות בית דוד, ואם כן ראוי להזכיר גם את מלכות שמים, אלא שאין ראוי להזכירן יחד (ראה שו"ע קפח, ג), ולכן מזכירים מלכות שמים בברכה זו, כנגד הברכה השלישית; וכיון שכבר מזכירים את מלכות שמים כנגד הברכה השלישית, מזכירים את מלכות שמים גם כנגד הברכה השניה, שאף בה לא נזכרה מלכות שמים. וכתבו הראשונים בשם המדרש שיש לומר גם שלוש 'הטבות': "הוא הטיב, הוא מטיב, הוא ייטיב..."; וכן שלוש 'גמולות': "הוא גמלנו, הוא גומלנו, הוא יגמלנו", כיון שעיקר הברכה היא כהודאה על הטובות שעושה עמנו השי"ת וגמילות חסדיו עמנו; וכן מנהג רוב ישראל. [שו"ע א, ומשנ"ב ד]

האם מותר לדבר באמצע אמירת 'הרחמן'?

כפי שלמדנו, הברכה הרביעית שבברכת המזון היא הודאה על הטובה בכך שהרוגי ביתר לא הסריחו ניתנו לקבורה, והוסיפו עליה שלוש 'מלכויות', 'הטבות' ו'גמולות'. והברכה מסיימת במילים "אל יחסרנו", ושם יש לענות 'אמן' על הברכה; אולם, כבר מימי הגאונים נהגו ישראל להאריך בברכה זו, ולומר בקשות שונות המתחילות במילה 'הרחמן'. ומתחילת 'הרחמן' אין איסור להפסיק לצורך, אך אסור להפסיק שלא לצורך, ובפרט אם מברכים על הכוס, שאין להפסיק עד לאחר שתיית היין. ויש לשבת עד אמירת 'עושה שלום', שהיא כעין אמירת 'עושה שלום' בסוף תפילת העמידה. ואחר כל 'הרחמן' יש לענות 'אמן' - וכפי שנוהגים, על פי דברי חז"ל, לענות 'אמן' לאחר כל תפילה, בקשה, או ברכה, אף כשאין בהן הזכרת שם שמים, וכגון 'מי שברך' שבקריאת התורה, או ברכה שאדם מברך את חברו - אך אסור לענות 'אמנים' אלו במקום שאסור להפסיק בדיבור. [משנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 2-3]

אתמול למדנו

- השוכח לומר 'יעלה ויבוא' בברכת המזון בראש חודש שחל בשבת, אינו צריך לברך שנית. ואם שכח בשבת לומר 'רצה', שאז מברך שנית, יאמר בברכתו השניה 'יעלה ויבוא'.
- מי ששכח לומר 'רצה' בברכת המזון בסעודה שלישית של שבת, אינו צריך לברך שנית. ואם קיבל עצמו כחובה לאכול פת בסעודה שלישית - יש שכתב שדינה כשתי הסעודות הראשונות.
- מי שאכל פת בשבת לפני השקיעה והמשיך בסעודתו עד למוצאי שבת - יאמר 'רצה' בברכת המזון. וכן כשמברך במוצאי יום טוב וראש חודש על מה שאכל לפני השקיעה - יאמר 'יעלה ויבוא'.

מחר נלמד

- עד מתי ניתן לברך ברכה אחרונה לאחר שתיה?
- מדוע ניתן לבלוע שיירי מאכל שבפה ללא ברכה?
- כיצד מברכים ברכת המזון ב'בית האָבֶל'?